

Kázeň z ev. Služieb Božích, 4. 2. 2025, 18.00, UT po 4. nedeli po Zjavení, Bratislava, Legionárska 6, ES: 466, 517, 422, čítanie zo SZ: Žalm 18, 1-7, téma: **Zmena optiky**

Žalm 18, 1 - 20: „¹Pre hudobný prednes. Od Hospodinovho služobníka Dávida, ktorý hovoril slová tejto piesne, keď ho Hospodin vyslobodil z rúk všetkých nepriateľov a z ruky Saulovej: ²Vrúcne Ťa milujem, ó Hospodine, moja sila! ³Hospodin moja skala, hrad môj a môj vysloboditeľ; môj Boh je moje bralo, v Neho dúfam; môj štít, roh mojej spásy, moja pevnosť. ⁴Volám na Hospodina, ktorý je hoden chvály, som zachránený pred svojimi nepriateľmi. ⁵Obklúčili ma putá smrti a prúdy záhuby ma predesili. ⁶Ovinuli ma putá podsvetia, osídla smrti zastihli ma. ⁷V úzkosti svojej som volal na Hospodina, kričal som na svojho Boha; zo svojho chrámu počul hlas môj a môj krik pred Ním prenikol Mu k ušiam.

⁸Tu pohla sa a zatriasla zem a zachveli sa, pohli vrchov základy, lebo vzplanul hnevom. ⁹Dym sa Mu valil z nozdier, zžieravý oheň z Jeho úst, žeravé uhlíky blčali z Neho. ¹⁰Naklonil nebesá, zostúpil, a mrákavu mal pod nohami. ¹¹Niesol sa na cherubovi a letel, vznášal sa na krídlach vetra. ¹²Tmu urobil si skryšou vôkol seba a svojím stánkom temné vody, husté oblaky. ¹³Zo žiary pred Ním oblaky Jeho prešli v kamenec, v uhlie ohnivé. ¹⁴Hospodin zahrmel na nebi. Najvyšší vydal svoj hlas, kamenec, uhlie ohnivé. ¹⁵Vystrelil svoje šípy - rozosial ich, i mnohé blesky - zmiatol ich. ¹⁶Ukázali sa vodné riečiská, obnažili sa základy sveta od Tvojej hrozby, Hospodine, od hnevlivého dutia Tvojho dychu. ¹⁷Z výsosti siahol, uchopil ma a vytiahol z veľkých vôd. ¹⁸Pred mojím mocným nepriateľom zachránil ma a pred mojimi neprajníkmi, keď boli silnejší ako ja. ¹⁹Prepadli ma v čase môjho trápenia, ale Hospodin bol mi oporou. ²⁰On vyviedol ma na volnosť, vytrhol ma, bo si ma oblúbil.“

Milí bratia, milé sestry!

18. žalm je napísaný ako „**Ďakovná pieseň za víťazstvo nad nepriateľom**“. Autor žalmu, podľa textu kráľ Dávid, musel byť vo veľkom nebezpečenstve, keď až „**kričal na**

svojho Boha“... Následok jeho vrúcej modlitby bol, že Boh „*vyviedol ho na volnosť, vytrhol ho, lebo si ho oblúbil*“. Zažil prítomnosť Božej moci.

Išlo vskutku o veľké nebezpečenstvo. Približuje ho **slovná hračka** v hebrejskej pôvodine: **ša`úl** (Saul) - **še`ól** (podsvetie). Výstižne naznačuje, že **pre Dávida bol Saul** bytosťou z podsvetia - priam **zosobnením smrti, smrteľného nebezpečenstva**.

Dávid sa viackrát **ocitol v ohrození života. - V situácii, z ktorej nebolo východiska**. V 18. žalme síce podrobne nespomína, o ktoré okolnosti išlo, no hovorí o Božom **vyslobodení z rúk všetkých nepriateľov a z ruky Saulovej**.

Kráľ **Saul** je smutná postava Starej zmluvy. Keď začal vládnuť, bol panovníkom na pohľadanie: **Krásnym navonok i vnútri**. Človekom skromným, radiacim sa Božími príkazami. **No potom** prestal poslúchať Hospodina. Opustil cestu Božích príkazov. **Svojvoľne si upravoval Božie slovo podľa toho, ako sa mu to hodilo**. Namiesto návratu k Bohu sa snažil zabiť Dávida, ktorého Hospodin vyhliadol ako Saulovho nástupcu. **Saula postihlo to najhoršie, čo sa človeku môže prihodiť: Hospodin ho nechal ísť jeho zlou cestou**. Z cesty viery skĺzol k povere. Namiesto Boha hľadal múdrosť u veštice. Saul končí tragicky. **Je nám výstrahou, že nestačí iba dobre začať**. Je potrebné aj

vytrvať – byť verný v pýtaní sa Hospodina na Jeho vôľu. Tak je šanca, že neskazíme život sebe ani iným.

Dávid sa pred Saulom skrýval na neprístupných miestach, v jaskyniach a skalách. **Netvrdí však: táto jaskyňa či skala ma zachránila, ale vyznáva: „Hospodin (je) moja skala, hrad môj a môj vysloboditeľ; môj Boh je moje bralo, v Neho dúfam.“** To je **vzácná optika**, veľmi cenný spôsob videnia, ktorým rozpoznáva, že nevyviazol vďaka náhode, ale vníma: v tejto zložitej situácii sa pri ňom dokázala Božia moc. **Dávid vie, komu vďačí za svoj život, za svoje víťazstvá**, za svoje postavenie aj za všetko ostatné. Vďačí za to Bohu.

Vieme to aj my? Sme ochotní osvojiť si túto Dávidovu optiku? Keď **Dávid hovorí o Bohu ako o skale, hrade, vysloboditeľovi, vyjadruje tak spoľahlivosť Božej moci, ktorú zažil. A nie raz.**

V piesni Pocestný (text: František Ladislav Čelakovský, hudba Jiří Tichota – a Spirituál kvintet) sa spieva: **„Je to chôdza po tom svete, kam se noha šinie, sotva prejdeš jedny hory, hneď sa nájdú iné.“** Vskutku, život prináša **vždy nové a nové hory problémov. Zažívame rozličné ťažkosti, ale aj Božiu moc, ktorá sa v nich dokazuje.** A často, len čo jeden zápas skončí, ocitneme sa uprostred ďalšieho. Vedeli by o tom

rozprávať napríklad ľudia s onkologickými ochoreniami či ďalšími závažnými zdravotnými komplikáciami. Vedeli by o tom rozprávať ľudia v oblastiach dlhodobých vojnových konfliktov, ale aj v rodinách a na pracoviskách, kde zlé medziľudské vzťahy sú trvalým ohniskom napätia. O tom, že len čo jeden zápas skončí, ocitneme sa uprostred ďalšieho, by vedeli rozprávať i tí, ktorí sa snažia o blaho druhých, ale vo svojom úsilí zostávajú nepochopení.

Zdá sa, že v takýchto zápasoch sme už na dne. **A predsa Boh je nám nablízku. Boh je od nás vzdialený maximálne jednu modlitbu.**

Modlitba bola Dávidovou hlavnou zbraňou. Keď ho predesili prúdy záhuby, **modlil sa, priam kričal na Hospodina. A On zasiahol.** Žalm opisuje ako mocne a majestátne Boh vytiahol modliaceho sa Dávida z veľkých vôd. Tie v Biblii symbolizujú nebezpečenstvo, čosi chaotické až démonské.

Bolo by nesprávne vyvodiť z posolstva žalmu záver: Musíme sa modliť. Keď lietadlo dostane počas letu poruchu a cestujúcim oznámia, aby sa silno pripútali pred núdzovým pristátím, ľudia vraj sa začnú modliť. V takýchto chvíľach temer niet ateistov.

Rabín Abraham Joshua Heschel napísal: „Modlitba nie je príležitostným nástrojom, nie je poslednou možnosťou, potom, keď už... Je skôr

stálym príbytkom pre najvnútornejšiu časť človeka. Všetky veci majú svoj domov. Vták má svoje hniezdo, líška svoj brloh a včely svoj úl.

Duša bez modlitby je duša bez domova.“

18. žalm nás však nevolá k modlitbe ako k nejakej povinnosti, ale pozýva nás k zmene optiky. - Ku uvedomeniu si: Moc Pánova je pri nás. Koľkokrát sa už aj pri nás dokázala? Ak sa nad tým budeme zamýšľať, modlitba - prosba i vďaka Bohu - vytryskne zo srdca celkom prirodzene. A s Dávidom zažijeme slobodu, ktorou Boh obdarúva svoje deti. Naším životom budeme vyznávať: „*Vrúcne Ťa milujem, ó Hospodine, moja sila! Hospodin moja skala, hrad môj a môj vysloboditeľ; môj Boh.*“ - Boh nám nechce byť cudzím, neosobným, ale túži, aby sme žitím vyznávali: **Môj Boh, v Neho dúfam.**

Rásť, upevňovať sa v osobnom vzťahu viery k Pánu Bohu je nesmierne dôležité. Lebo, ako vraví jeden z komentárov k tomuto žalmu: **Nepriateľ nie je džentlmen. Neútočí, keď si práve dobre vyspatý, po dovolenke a výplatu máš na účte. Nepriateľ zaútočí náhle - a ten, kto sa „vždycky zaobišiel bez Boha“, je naraz v koncoch.** Nebojme sa volať k Bohu - kričať na Neho v našich zápasoch. Je to omnoho lepšie, ako nevedieť, kam sa obrátiť. Amen.

S použitím viacerých prameňov: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**